

HØRINGSNOTAT

3. december 2010

Høringsnotat vedrørende forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning, lov om Energinet.dk og lov om fremme af vedvarende energi

Lovforslaget blev den 8. september 2010 sendt i ekstern høring til 92 organisationer og virksomheder samt Ankenævnet på Energiområdet, Datatilsynet, Energitilsynet og Energiklagenævnet med høringsfrist den 29. september 2010.

Energistyrelsen har modtaget i alt 27 hørings svar.

3F Fagligt Fælles Forbund, ACE Denmark Akkrediteringsinstitutionen, Advokatrådet-Advokatsamfundet, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Erhverv, CO-industri, Foreningen af Registrerede Revisorer (FRR), Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR), HMN Naturgas I/S, KTO - Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte og Danmarks Tekniske Universitet (DTU) har meddelt, at de ikke har bemærkninger.

Ankenævnet på Energiområdet, Dansk Energi, Dansk Fjernvarme, Dansk Industri, Datatilsynet, DONG Energy A/S, Energitilsynet, Energitilsynets Sekretariat, Forbrugerrådet, Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), KL (Kommunernes Landsforening), Københavns Kommune, Landbrug & Fødevarer, SDE - Sammensluttede Danske Energiforbrugere, TEKNIQ og Vindmølleindustrien har fremsendt bemærkninger.

I det følgende gennemgås hørings svarene opdelt i afsnit knyttet til lovforslagets hovedemner. Der henvises i øvrigt til de fremsendte hørings svar. Energistyrelsens bemærkninger er anført i kursiv efter hvert emne.

Udover de kommentarer, som er sammenfattet i dette høringsnotat, indeholder hørings svarene en række mere tekniske og redaktionelle kommentarer til lovforslaget. Disse kommentarer vil blive indarbejdet i lovforslaget i fornødent omfang. Endelig er der foretaget en række mindre ændringer, herunder redaktionelle og lovtekniske ændringer i lovforslaget.

1. Ejermæssig adskillelse af eltransmissionsvirksomheder

1.A. Overordnede bemærkninger

Dansk Energi bemærker, at det nye eldirektiv indebærer vidtgående krav om ejermæssig adskillelse på transmissionsområdet med henblik på at undgå risiko for forskelsbehandling af brugerne af transmissionsnettet. Efter Dansk Energis opfattelse foreligger der imidlertid ikke en sådan risiko i relation til de danske regionale transmissionsnet, eftersom det statsejede

Energinet.dk i dag har rådighed over transmissionsnettet. Dansk Energi beklager i det lys, at Energistyrelsen ikke har sikret, at den danske model, hvorefter ejerne af nettene reelt ikke har mulighed for at påvirke, hvem der benytter transmissionsnettet, er blevet indarbejdet i direktivet.

Dansk Energi finder endvidere, at det er uhensigtsmæssigt, at lovforslaget ikke behandler de skattemæssige konsekvenser, som lovforslaget kan få for ejerne af transmissions-, elhandels- og elproduktionsvirksomheder.

Dansk Industri bemærker, at ejermæssig adskillelse mellem transmissionsaktiviteter og produktions- og handelsaktiviteter er helt afgørende for at sikre bedst mulig transparens i elmarkedet og dermed også sikre, at prisdannelsen i markedet sker på så markedslignende vilkår som muligt.

DONG Energy skriver, at de overordnet set er meget tilfreds med gennemførelsen af de nye EU el- og gasdirektiver.

Energitilsynets Sekretariat vurderer, at lovforslaget på ganske glimrende måde afspejler de tiltag, som er indeholdt i den 3. energiliberaliseringspakke.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) anfører, at man kan tilslutte sig ejermæssig adskillelse af transmission fra handel og produktion, og at det gælder for alle energiarter.

Københavns Kommune og KL anfører, at: ”KK er naturligvis fuldt ud klar over, at Danmark er forpligtet til at opfylde direktivkravene på området. KK er imidlertid uforstående overfor, at man med lovforslaget foreslår en regulering, som på en række punkter er mere restriktiv, end direktivet kræver. Resultatet heraf er, at ejere af danske transmissionsvirksomheder pålægges strengere krav, end det må forventes at blive tilfældet med transmissionsvirksomhederne i de fleste andre europæiske lande.”

Landbrug & Fødevarer støtter fuldt ud princippet om en klar ejermæssig adskillelse af transmission fra produktions- og handelsaktiviteter i samtlige led i elforsyningen. Dvs. både for så vidt angår det overordnede net og det regionale transmissionsnet. De anser en total ejermæssig adskillelse for helt afgørende for, at det liberaliserede elmarked kan fungere optimalt for forbrugerne og på den måde sikre en effektiv prissætning på transport af energi og for at undgå krydssubsidiering mellem forskellige aktiviteter. Landbrug & Fødevarer ser endvidere med stor bekymring på, at der i direktivet og det danske lovforslag åbnes op for en række undtagelsesbestemmelser fra den ejermæssige adskillelse.

Vindmølleindustrien anfører, at de foreslåede ændringer af de forskellige love lægger op til bl.a. at skærpe ejerforholdene i energisektoren i forhold til f.eks. vertikal adskillelse. Generelt er disse tiltag på linje med Vindmølleindustriens positive holdning til liberaliseringen af elmarkedet.

Energistyrelsens bemærkninger:

Direktivet skaber rammerne for, at transmissionsaktiviteter overalt i Europa udøves uafhængigt af handels- og produktionsaktiviteter. Formålet hermed er at sikre lige adgang til transmissionsnettene, samtidig med at transmissionsvirksomhederne foretager de nødvendige investeringer i nettene.

For at sikre dette stiller direktivet som udgangspunkt krav om ejermæssig adskillelse. Der er dog givet mulighed for visse undtagelser, dvs. ISO-optionen og ITO-optionen. Herudover tillader direktivet undtagelsesvis bibeholdelse af gældende ordninger vedrørende vertikalt integrerede transmissionsnet, hvis de pågældende nationale regulatorer – i Danmark: Energisynet - og Kommissionen vurderer, at de gældende ordninger sikrer uafhængigheden af transmissionsaktiviteterne mere effektivt end direktivets ITO-option.

Direktivets formål med at sikre en effektiv og kontrollerbar adskillelse i alle medlemslande er i Danmarks interesse. Danmark var derfor under forhandlingerne positiv over for den ejermæssige adskillelse.

Medlemslandene er efter direktivet ikke forpligtet til at gennemføre undtagelsesmulighederne. Efter lovforslaget bliver alle direktivets undtagelsesmuligheder, bortset fra ITO-optionen, gennemført. ITO-optionen foreslås ikke gennemført, fordi dette ville indebære, at den aktuelle model, der er valgt i Danmark, med Energinet.dk som eneste systemansvarlige virksomhed, ikke ville kunne bibeholdes uændret. Der henvises nærmere til afsnit 3. nedenunder om ITO-optionen.

I forhold til den delvise undtagelse, der er indeholdt i direktivets artikel 44, stk. 2, kan Energistyrelsen tilslutte sig, at eldirektivets artikel 44, stk., 2 gennemføres. Lovforslaget er ændret i overensstemmelse hermed. Der henvises nærmere til det særskilte afsnit 1.C. herom.

Det bemærkes endvidere, at lovforslaget ikke ændrer i gældende regler om beskatning, som gælder for virksomheder m.v. Lovforslaget tager ikke stilling til, hvordan den ejermæssige adskillelse skal ske og overlader det til virksomhederne m.v. selv at bestemme de tiltag, som skal sikre, at kravene for ejermæssig adskillelse overholdes. Eventuelle skattemæssige konsekvenser vil afhænge af den enkelte virksomheds egne dispositioner, hvorfor det ligger uden for lovforslaget at redegøre herfor.

1.B. Forholdet til grundlovens § 73

Advokatrådet-Advokatsamfundet henviser til den foreslåede ISO-ordning og bemærker, at den på det foreliggende grundlag ikke kan vurdere, om forslaget indebærer et ekspropriativt indgreb. Advokatrådet-Advokatsamfundet finder ikke redegørelsen herfor i lovforslagets generelle bemærkninger fyldestgørende og savner en grundig analyse af de forhold, der normalt indgår i vurderingen af, om et indgreb er ekspropriativt.

Dansk Energi har noteret sig, at Klima- og Energiministeriet vurderer, at lovforslaget ikke har ekspropriativ karakter. Dansk Energi fremhæver, at en ekstern rådgiver for Dansk Energi har udarbejdet en redegørelse om spørgsmålet, som fastslår, at dele af eldirektivets regler om ejermæssig adskillelse har ekspropriativ karakter i dansk sammenhæng. Dansk Energi anmoder Klima- og Energiministeriet om at indhente en udtalelse fra Justitsministeriet angående spørgsmålet om ekspropriation. Dansk Energi beder om, at denne udtalelse offentliggøres, hvorefter Dansk Energi igen vil forholde sig til spørgsmålet om ekspropriation i forhold til det kommende lovforslag.

Københavns Kommune, hvis hørings svar KL også henviser til, mener, at lovforslaget indeholder så vidtgående indgreb i ejendomsretten, at det har ekspropriationslignende karakter.

Københavns Kommune finder, at elforsyningslovens § 35 ikke i tilstrækkelig grad sikrer de nuværende transmissionsselskabers økonomiske interesser.

Energistyrelsens bemærkninger:

Justitsministeriet er blevet anmodet om en vurdering af, hvorvidt forslaget bestemmelser om ejermæssig adskillelse af eltransmissionsvirksomheder rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 73 om ekspropriation.

Justitsministeriet har i den forbindelse givet udtryk for, at forslaget bestemmelser om ejermæssig adskillelse, jf. forslaget til elforsyningslovens §§ 19 a og 19 b, efter Justitsministeriets opfattelse vil have karakter af ekspropriative indgreb efter grundlovens § 73 for så vidt angår eksisterende eltransmissionsvirksomheder med net på mellem 100 kV og 200 kV, som på tidspunktet for forslaget ikrafttrædelse ikke er ejermæssigt adskilt fra elproduktions-, elhandels-, gasproduktions- og gashandelsvirksomheder. De berørte ejere vil derfor have krav på fuldstændig erstatning, hvis de som følge af ekspropriationen lider et økonomisk tab.

I den forbindelse kan der henvises til, at det følger af § 35 i den gældende elforsyningslov, at transmissionsnet på mellem 100 kV og 200 kV samt ejerandele i transmissionsvirksomheder, der ejer sådanne net, udelukkende kan afstås til staten. Pris- og betalingsvilkår for overtagelse af ejerskabet fastsættes i mangel af enighed af Taksationskommissionen efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Hvis en ejer finder ikke at have fået fuldstændig erstatning efter grundlovens § 73 for sit økonomiske tab som følge af ekspropriationen, må spørgsmålet i givet fald indbringes for domstolene.

1.C. Implementering af ejermæssig adskillelse og undtagelsen i artikel 44

Dansk Energi anfører, at forslaget til § 19 a, stk. 3, om ejermæssig adskillelse virker unødvendigt strengt, da bestemmelsen ikke følger af direktivet.

Københavns Kommune, hvis høringssvar KL også henviser til, fremhæver, at eldirektivets artikel 44, som indeholder en undtagelse for mindre elproducenter, som er netto-elforbrugere, fra forbuddet mod samtidig at udøve kontrol/rettigheder over henholdsvis transmissionsvirksomheder og elproduktions/forsyningsvirksomheder, ikke er inkorporeret. Den manglende inkorporering af denne undtagelsesmulighed indebærer, at enhver ejer af et transmissionselskab, som samtidig er involveret i selv den mest bagatelagtige elproduktions- eller forsyningsaktivitet, vil være omfattet af kravet om ejerskabsmæssig adskillelse.

Energistyrelsens bemærkninger:

Eldirektivets artikel 9, stk. 1, litra b, retter sig både mod de virksomheder m.v., som udøver kontrol eller rettigheder over transmissions-, el- eller gasproduktions-, elhandels- eller gasforsyningsvirksomheden, samt mod selve transmissionsvirksomheden, som ejer transmissionsnettene, og virksomheder, der varetager el- eller gasproduktions-, elhandels- eller gasforsyningsvirksomheden. De indeholder dermed også forbud mod, at en transmissionsvirksomhed, direkte eller indirekte, alene eller sammen med andre udøver kontrol eller rettigheder over en elproduktions-, elhandels-, gasproduktions- eller gasforsyningsvirksomhed, ligesom de indeholder forbud mod, at en elproduktions-, elhandels-, gasproduktions- eller gashandelsvirksomhed direkte eller indirekte, alene eller sammen med andre udøver kontrol eller rettigheder over en transmissionsvirksomhed.

Idet kravet i forslaget til § 19 a, stk. 3, allerede er omfattet i forslaget til § 19 a, stk. 2, vil stk. 3, blive fjernet fra lovforslaget.

Det bemærkes, at der ikke er tale om en indholdsmæssig ændring i forhold til den version af lovforslaget, der har været sendt i høring. Det skal ligeledes bemærkes, at der ikke er tale om overimplementering. Der henvises i øvrigt til Kommissionens fortolkningsnotat om adskillelseskravene¹.

Energistyrelsen kan tilslutte sig, at undtagelsen i eldirektivets artikel 44, stk. 2, gennemføres, således at visse elproduktions- og elhandelsaktiviteter ikke bliver berørt af kravene til ejermæssig adskillelse i forslaget til elforsyningslovens § 19 a, stk. 2 og 3. Det skal imidlertid understreges, at undtagelsen i artikel 44, stk. 2, er snæver. Den vedrører alene elproduktions- og elhandelsaktiviteter, som er kontrolleret af en nettoelforbruger og forudsætter, at den økonomiske værdi af den elektricitet, som sælges, er ubetydelig i forhold til elforbrugerens andre forretninger. Bestemmelsen sikrer således ikke, at mindre elproduktions- og elhandelsaktiviteter generelt undtages fra kravet om ejermæssig adskillelse. Lovforslaget vil blive tilrettet i overensstemmelse hermed.

1.D. Kontrolbegrebet – Fælles kontrol

Dansk Energi understreger den centrale betydning af lovforslagets kontrolbegreb for reglerne om ejermæssig adskillelse. I den forbindelse gør Dansk Energi opmærksom på, at lovforslagets bemærkninger til den nye § 19 a kan misforstås, når der står, at to eller flere ejere kan udøve kontrol sammen. Dansk Energi mener, at dette kan blive misforstået derhen, at to eller flere ejere altid vil have kontrol og opfordrer til, at beskrivelsen af kontrolbegrebet bliver udtydet..

Energistyrelsens bemærkninger:

Dansk Energis hørings svar vedrører kontrolbegrebet og nærmere bestemt forståelsen af begrebet "fælles kontrol", som i forslaget til den nye § 19 a, beskrives som kontrol, der udøves sammen med andre. "Fælles kontrol" er et særskilt juridisk begreb. Alene det, at en virksomhed ejes af to eller flere ejere er ikke ensbetydende med, at der foreligger "fælles kontrol". I bemærkningerne til § 19 a henvises der bl.a. til, at kontrolbegrebet er nærmere beskrevet i Europa-Kommissionens konsoliderede meddelelse om jurisdiktion efter EF-fusionsforordningen. Det følger bl.a. af meddelelsen, at kontrol kan udøves som "fælles kontrol". Fælles kontrol foreligger, når to eller flere personer eller virksomheder m.v. har mulighed for at udøve afgørende indflydelse på en anden virksomhed. Meddelelsen beskriver forskellige situationer, hvor fælles kontrol foreligger. Ifølge meddelelsen foreligger der ingen fælles kontrol, hvis der ikke kan antages et fast flertal i beslutningsprocessen, og når flertallet ved hver enkelt lejlighed kan være sammensat af forskellige kombinationer mellem minoritetsaktionærer.

Bemærkningerne til lovforslaget vil blive justeret med henblik på at undgå misforståelser.

1.E. Rettighedsbegrebet

¹ "Commission Staff Working Paper, The Unbundling Regime", 22. januar 2010, http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/interpretative_notes/interpretative_note_en.htm

Dansk Energi mener, at det er problematisk, at de rettigheder, der henvises til i forslaget til ny § 19 a, stk. 2-4, ”bl.a.” omfatter beføjelsen til at udøve stemmerettigheder m.v. Dansk Energi er for eksempel i tvivl om, hvorvidt finansielle rettigheder er omfattet af de rettigheder, der ikke kan udøves efter forslaget. Dansk Energi opfordrer Energistyrelsen til at præcisere rettighedsbegrebet i lovforslaget og høringsnotatet, om nødvendigt efter drøftelse med Europa-Kommissionen med henblik på at få vejledende retningslinjer.

Dansk Energi anfører endvidere, at virksomhederne ikke bør kunne idømmes bødestraf for manglende underretning vedrørende rettigheder, der ikke er udtrykkeligt nævnt i forslaget.

Energistyrelsens bemærkninger:

Det fremgår af bemærkningerne til forslag til ny § 19 a, at ordene ”bl.a.” er en ordret gennemførelse af eldirektivets artikel 9, stk. 2. Årsagen til, at der står bl.a., er, at kravene om ejermæssig adskillelse også skal gælde, når en fysisk eller juridisk person råder over andre rettigheder, der ikke eksplicit er nævnt, men som giver den pågældende rettighedsindehaver mulighed for at deltage i virksomhedens beslutningsprocesser eller på anden vis udøve indflydelse på virksomhedens drift. Rene finansielle rettigheder uden mulighed for at udøve indflydelse er ikke omfattet. Energistyrelsen skal i den forbindelse henviser til Kommissionens ovenfor nævnte fortolkningsnotat om adskillelseskravene. Kommissionen har herudover telefonisk understreget over for Energistyrelsen, at beskrivelsen af rettigheder i direktivets artikel 9, stk. 2, ikke er udtømmende og har henvist til ovennævnte fortolkningsnotat. Bemærkningerne til lovforslaget vil blive uddybet i overensstemmelse hermed.

Certificerede virksomheder er i henhold til direktivet og det implementerende lovforslag forpligtet til at underrette Energitilsynet om enhver planlagt transaktion, der har betydning for overholdelse af kravene om ejermæssig adskillelse.

Direktivet foreskriver endvidere, at virksomheder, der ikke opfylder deres forpligtelser i henhold til direktivet, kan pålægges sanktioner. I Danmark sker det via muligheden for bødestraf. Det er op til domstolene at vurdere, hvorvidt der i det konkrete tilfælde vil kunne pålægges bødestraf.

1.F. Transmissionsvirksomhedernes personale

Dansk Energi forudsætter i forbindelse med forslag til en ny § 19 a, stk. 7, hvorefter personale fra en transmissionsvirksomhed ikke må overføres til en elproduktions- eller elhandelsvirksomhed, at denne regel ikke begrænser personalet i transmissionsvirksomheden til selv at søge arbejde hos elproduktions- eller elhandelsvirksomheder. Dansk Energi opfordrer til, at dette uddybes og præciseres i lovforslaget og høringsnotatet.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen gør opmærksom på bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse, hvoraf det fremgår, at bestemmelsen ikke begrænser den ansattes egen mulighed for at søge andet arbejde. Den ansatte er dermed ikke hindret i selv at søge arbejde, herunder hos elproduktions- eller elhandelsvirksomheder. Det skal imidlertid understreges, at det skal være den ansattes egen frivillige beslutning at søge arbejde hos de pågældende virksomheder, og at en situation, hvor den ansatte bliver opfordret af transmissionsvirksomheden eller på en anden måde bliver påvirket til at søge arbejde hos elproduktions- eller elhandelsvirksomheden, må anses som omfattet af § 19 a, stk. 7.

1.G. Habilitetskravene

Energitilsynets Sekretariat bemærker, at forslagens bestemmelser om transmissionsselskabers adskillelse fra produktions- og handelsselskaber tillige omfatter adskillelse fra gasproduktions- og gasforsyningsvirksomhed. Sekretariatet finder, at lovens § 45 om habilitetskrav til ledelse og bestyrelse i transmissionsvirksomheder bør tilpasses i overensstemmelse hermed.

Energistyrelsens bemærkninger:

Direktivets habilitetskrav, der finder anvendelse i forhold til ejermæssigt adskilte virksomheder, jf. eldirektivets artikel 9, stk. 1, litra d, gennemføres i forslag til § 19 a, stk. 6. Derimod finder § 45 i sin foreslåede affattelse alene anvendelse på transmissionsvirksomheder, der vælger at opfylde kravene i § 19 b eller eventuelt omfattes af undtagelsesmulighed i § 19 c. Bemærkningerne giver derfor ikke anledning til at ændre i elforsyningslovens § 45.

Energitilsynets bemærkninger har dog ført til, at Energistyrelsen er blevet opmærksom på, at bestemmelsen i elforsyningslovens § 45, stk. 3, om, at habilitetskravene ikke gælder for netvirksomheder, der har mindre end 100.000 tilsluttede forbrugere, skal justeres. I henhold til eldirektivet vil undtagelsen alene kunne anvendes, hvis netvirksomhederne i en koncern tilsammen har mindre end 100.000 tilsluttede forbrugere. Forslaget vil blive ændret i overensstemmelse hermed.

2. ISO-optionen

Advokatrådet-Advokatsamfundet mener, at det ikke fremgår klart af lovforslaget, til hvilken pris ansvaret kan overdrages til Energinet.dk, herunder om der skal forhandles om prisen i forbindelsen med overdragelsen.

Dansk Energi anfører, at transmissionsvirksomhedernes bestyrelser ikke bør fratages deres grundlæggende opgaver, der fremgår af selskabslovens § 115, ved overdragelsen af ansvaret for drift, vedligeholdelse og udbygning af transmissionsnettene til Energinet.dk. Det anføres endvidere, at man lægger til grund, at valget af ISO-modellen ikke giver Energinet.dk ”rådighed” over nettet, og at Energinet.dk fortsat vil være forpligtet til at yde rådighedsbetaling til de regionale transmissionsselskaber. Dansk Energi oplyser, at man ser positivt på, at lovforslaget belyser økonomien ved valg af ISO-modellen men efterspørger ”nogle faste og rimelige retningslinjer i lovforslaget, således at værdien af opgaverne kan opgøres korrekt”. Endvidere efterlyses en præcisering i lovforslaget af, at de investeringer, som virksomhederne finansierer, fortsat vil indgå i beregningen af transmissionsselskabernes indtægtsramme.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører anfører, at man kan tilslutte sig ISO-optionen.

Københavns Kommune, hvis hørings svar KL også henviser til, anfører, at lovforslaget ”ikke i tilstrækkelig grad tilgodeser transmissionsselskabernes interesser i forholdet mellem transmissionsselskaberne og Energinet.dk ved overdragelse af transmissionsnet til Energinet.dk eller implementering af ISO-modellen.” Det anføres endvidere: ”den såkaldte ISO-model i lovforslagets § 19 synes umiddelbart at indskrænke de normale ejerbeføjelser i en sådan grad, at det i realiteten ikke vil være attraktivt for de nuværende ejere af transmissionsselskaberne at bevare dette ejerskab.” Det findes særlig problematisk, at ISO-modellens krav om overdragelse af ansvaret for drift, vedligeholdelse og udbygning af transmissionsnettene skal ske til Energinet.dk, der samtidig er den eneste mulige køber af nettene. Det anføres, at med overdragelsen vil Energinet.dk have en indsigt i driften og en mulighed for at påvirke denne på en måde, der vil påvirke markedsprisen til ugunst for sælger.

Energistyrelsens bemærkninger:

ISO-optionen indebærer, at ansvaret for drift, vedligeholdelse og udbygning af transmissionsnettene overdrages til Energinet.dk, mens ejerskabet af nettene forbliver i de regionale transmissionsvirksomheder. Den ændrede fordeling af opgaver, som fremgår af direktivet, indebærer bl.a., at transmissionsvirksomhederne skal finansiere eller sikre fremmed finansiering af de investeringer, som Energinet.dk har truffet afgørelse om.

Selskabslovens § 115 berøres ikke som sådan af forslaget. Bestemmelsen vil blot finde anvendelse inden for de nye rammer, som transmissionsvirksomhedens valg af ISO-optionen medfører, herunder transmissionsvirksomhedens forpligtelse til at finansiere Energinet.dk's investeringsbeslutninger.

De nærmere regler om transmissionsvirksomhedernes og Energinet.dk's forpligtelser vil, som det fremgår af forslagets § 19 b, stk. 3, blive fastsat ved bekendtgørelse.

Det er korrekt, som anført af Dansk Energi, at ISO-modellen ikke fratager de regionale transmissionselskaber deres forpligtelse til at stille nettene til rådighed for Energinet.dk. Der ændres således ikke i det forhold, at nettene ejes af de regionale transmissionsvirksomheder, som stiller nettene til rådighed for Energinet.dk mod betaling. Betalingen sker efter reglerne i indtægtsrammebekendtgørelsen, der ikke berøres af lovforslaget. Betalingen af nødvendige nyinvesteringer vil fortsat blive indregnet som en forhøjelse af indtægtsrammerne, og dermed af rådighedsbetalingen, idet også disse nye net ejes af de regionale transmissionselskaber, uagtet at ansvaret for udbygningen vil ligge hos Energinet.dk.

Det forudsættes i lovforslaget, at de regionale transmissionsvirksomheder fastsætter de sparede omkostninger ved overdragelse af forpligtelser til Energinet.dk i medfør af ISO-optionen. Med henblik på at sikre en smidig og ensartet administration af reglerne vil det blive præciseret i lovtæksten, at de sparede omkostninger fastsættes ud fra virksomhedens regnskabsstal. Da især vedligeholdelsesomkostningerne kan variere fra år til år, vil værdien af de sparede omkostninger blive fastsat som et gennemsnit af omkostningerne i de seneste tre regnskabsår inden overdragelsen, idet beløbene pristalsreguleres frem til overdragelsestidspunktet med det normalt anvendte prisindeks, jf. indtægtsrammebekendtgørelsen.

Vedrørende Københavns Kommunes bemærkninger om prissætningen af regionale net, der sælges til Energinet.dk, skal henvises til gældende regler, der ikke berøres af lovforslaget. De gældende regler om overdragelse af regionale transmissionsnet til Energinet.dk fremgår af elforsyningslovens § 35 og § 3 i lov om Energinet.dk. Prisfastsættelsen sker efter aftale. Hvis der ikke kan opnås enighed mellem parterne, fastsættes pris- og betalingsvilkår af Taksationskommissionen efter reglerne i kapitel 4 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Reglerne indebærer, at prisfastsættelsen vil afspejle nettenes værdi i almindelig handel.

Såfremt en transmissionsvirksomhed vælger ISO-optionen, indebærer det, at virksomheden overdrager ansvaret for drift, vedligeholdelse og udbygning af deres net til Energinet.dk. Herved sparer virksomheden omkostningerne til disse aktiviteter. Virksomheden får derfor sin indtægtsramme beskåret med et beløb svarende til de sparede omkostninger. Dog vil betalingen af nødvendige nyinvesteringer blive indregnet som en forhøjelse af indtægtsrammen. Derudover er virksomhedens indtægtsramme og dermed indtjeningsevnen uændret. Da den

indsigt, som Energinet.dk opnår ved overtagelsen af drift m.v., ikke påvirker den regionale transmissionsvirksomheds indtjeningssevne, ses der ikke belæg for Københavns Kommunes bekymring for Energinet.dk's mulighed for at påvirke prisen på nettene, der afhænger af indtjeningssevnen, og i øvrigt som nævnt ovenfor afspejler nettenes værdi i almindelig handel..

ISO-optionen er valgfri for selskaber, som var vertikalt integreret den 3. september 2009. Det forudsættes, at den alene vælges af selskaber, som ud fra en samlet betragtning finder den mere attraktiv end ejermæssig adskillelse. I øvrigt er kravene til ISO-optionen fastlagt i direktivets artikel 13.

3. ITO-optionen

Dansk Energi finder, at de danske transmissionsvirksomheder bør have alle muligheder for at opfylde eldirektivets krav om ejermæssig adskillelse, og foreslår, at direktivets ITO-model implementeres i dansk ret.

Københavns Kommune, hvis høringsvar KL også henviser til, mener, at ITO-modellen er den mindst indgribende af direktivets unbundling-modeller, idet den muliggør, at de nuværende ejere af transmissionsselskaberne bevarer ejerskabet til transmissionssnettene, samt at driftsansvaret for nettene forbliver i transmissionsselskaberne. Københavns Kommune påpeger, at adskillelsen mellem transmissionsnet og produktion/forsyning i stedet opnås gennem krav til funktionel unbundling og adfærdsregulering. Københavns Kommune finder det derfor overraskende og kritisabelt, at lovforslaget ikke tillader, at eldirektivets krav om unbundling opfyldes gennem anvendelse af ITO-optionen. Københavns Kommune finder, at lovforslagets bemærkninger, hvorved gennemførelsen af ITO-optionen afvises, ikke er korrekte og mener, at bestemmelserne i direktivets kapitel V om ITO-optionen ikke er til hinder for, at et transmissionsselskab, som i øvrigt opfylder ITO-kravene, overlader en række opgaver til Energinet.dk, som den uafhængige systemansvarlige virksomhed, idet dette alt andet lige vil skabe en endnu større uafhængighed af elproduktions- og forsyningsinteresser.

Energitilsynets Sekretariat mener, at det er hensigtsmæssigt, at ITO-modellen ikke implementeres i Danmark. Energitilsynet mener, at lovforslagets bemærkninger er korrekte, når de påpeger, at den nugældende ordning, hvor Energinet.dk har det overordnede systemansvar, ikke ville kunne bibeholdes i ITO-modellen, og at modellen ville forde en høj grad af ex-ante kontrol fra Energitilsynets side. Derudover vurderer Energitilsynet, at en ITO-ordning vil være ganske ressourcekrævende ikke blot for Energitilsynet, men også for de berørte selskaber.

På et generelt plan finder TEKNIQ det betænkeligt at bruge direktivets undtagelser til ejermæssig adskillelse.

Energistyrelsens bemærkninger:

I Danmark er systemansvaret samlet hos Energinet.dk. Dette er for at sikre en sammenhængende, helhedsorienteret planlægning, og at der er åben og lige adgang for alle brugere af nettene.

Den gældende arbejdsdeling, hvor systemansvaret er hos Energinet.dk, er fastlagt på baggrund af ELFOR-aftalen fra 29. marts 2004 mellem økonomi- og erhvervsministeren og Elfor om kapitalforhold i elsektoren og sikring af uafhængighed i den overordnede infrastruktur på elområdet samt de bagvedliggende energipolitiske aftaler af henholdsvis 9. maj 2003 og 29. marts 2004.

Hvis ITO-optionen blev gennemført, ville den gældende arbejdsdeling ikke kunne opretholdes. Dette skyldes, at dele af systemansvaret ville skulle overdrages tilbage fra Energinet.dk til de regionale transmissionselskaber, som måtte vælge ITO-optionen. Dette gælder f.eks. opgaver vedrørende indrømmelse og forvaltning af tredjepartsadgang til det pågældende transmissionsnet og ansvaret for planlægningen i forhold til udbygning af nettene.

En sådan ændring vil være et tilbageskridt i forhold til de overordnede målsætninger om et sammenhængende og konkurrencedygtigt elsystem i Danmark.

Energistyrelsen skal i øvrigt henviser til Kommissionens ovenfor nævnte fortolkningsnotat om adskillelseskravene, hvorefter en virksomhed, der opfylder ITO-kravene, ikke kan overlade dele af sit ansvar for transmissionsaktiviteten til andre enheder.

Energistyrelsen fastholder derfor, at ITO-optionen ikke bør gennemføres i dansk lovgivning.

4. Særlig undtagelse fra ejermæssig adskillelse og bibeholdelse af status quo

Foreningen for Rådgivende Ingeniører (FRI), kan ikke tilslutte sig den foreslåede gennemførelse af direktivets særlige undtagelsesmulighed, hvorefter den gældende ordning vedrørende en vertikalt integreret transmissionsvirksomhed vil kunne bibeholdes, hvis Energitilsynet og Kommissionen vurderer, at ordningen sikrer uafhængigheden af transmissionsnettets drift, vedligeholdelse og udbygning fra handel og produktionsdelene mere effektivt end direktivets ITO-option. Hvis undtagelsesmuligheden opretholdes, er det FRI's opfattelse, at der ikke kan ske stiltiende accept af certificering, men at certificeringen skal underlægges Energitilsynets godkendelse.

Energistyrelsens bemærkninger:

Den særlige undtagelse for vertikalt integrerede transmissionsvirksomheder, hvorefter status quo vil kunne bibeholdes, forudsætter både Energitilsynets og EU-Kommissionens accept af, at de gældende ordninger sikrer udførelsen af transmissionsaktiviteten mere effektivt end direktivets ITO-option. Energistyrelsen mener, at de danske regionale transmissionsvirksomheder, der var vertikalt integrerede den 3. september 2009, bør have muligheden for at ansøge Energitilsynet og Kommissionen om at vurdere de ordninger, der gælder for dem, med henblik på at afgøre, om undtagelsesmulighedens forudsætninger er opfyldt.

Energistyrelsen skal understrege, at bestemmelsen, hvorefter Energitilsynets certificering betragtes for udstedt, hvis ikke Energitilsynet træffer en udtrykkelig afgørelse inden for 4 måneder efter modtagelsen af en ansøgning efter den særlige undtagelsesmulighed, er i overensstemmelse med direktivet. Det bemærkes dog, at elforordningen for så vidt angår certificeringer efter direktivets særlige undtagelsesmulighed, kræver, at EU-Kommissionen træffer en udtrykkelig afgørelse, som er bindende for Energitilsynet. Muligheden for, at Energitilsynets certificeringsafgørelse kan blive truffet stiltiende, kan derfor ikke føre til en situation, hvor en virksomhed bliver certificeret efter den særlige undtagelsesmulighed, uden at i det mindste EU-Kommissionen har foretaget en effektiv vurdering af, om undtagelsesmulighedens betingelser er opfyldt.

Bemærkningerne giver derfor ikke anledning til at ændre forslaget.

5. Net på mellem 50 kV og 60 kV

Dansk Energi ser meget positivt på, at de få virksomheder, der har transmissionsbevilling til net på mellem 50 kV og 60 kV, får mulighed for at anmode klima- og energiministeren om at få netbevilling til de pågældende net og derved undgår at blive omfattet af den kommende lov. Dansk Energi mener imidlertid, at kravet om sammenlægning med det lokale distributionsnet ikke er nærmere begrundet og for indgribende overfor virksomhederne, hvorfor det bør udgå. Dansk Energi anfører endvidere, at tidsfristen for sammenlægningen ikke er nærmere beskrevet og opfordrer i det mindste til yderligere kommentering i bemærkningerne. Endvidere anmoder Dansk Energi om, ”at den samlede rådighedsafhængige indtægtsramme til en 50/60 kV transmissionsvirksomhed ved en fusion kan tillægges den mængdebaserede indtægtsramme”. DONG Energy anfører, at virksomheden fortsat ejer transmissionsnet, som stilles til rådighed for Energinet.dk, uagtet at Energinet.dk har overtaget transmissionsnettet over 100 kV. DONG Energy antager, at denne virksomhed vil kunne fortsætte på uændrede økonomiske vilkår. Slutteligt mener Dansk Energi, at de nye netbevillinger til net på 50/60 kV, skal undtages fra flere krav i elforsyningsloven end blot §§ 40-44. Dette skyldes, at kravene har fokus på slutforbruget, f.eks. energispareforpligtelsen i § 22.

Energistyrelsens bemærkninger:

De få virksomheder, som har transmissionsbevilling til net på mellem 50 kV og 60 kV, opfylder ikke i sig selv kravene til distributionsbevilling, idet de har meget få tilsluttede forbrugere. Nettene skal imidlertid ses i sammenhæng med distributionsnet på lavere spændingsniveau. De vil derfor kunne opnå distributionsbevilling, hvis de indgår i en virksomhed, som også driver net på lavere spændingsniveau med det formål af levere elektricitet til en ubestemt kreds af forbrugere. Kravet om sammenlægning er således ikke ubegrundet.

For at undgå at pålægge virksomhederne unødige byrder, er der ikke stillet krav om, at sammenlægning skal ske inden opfyldelsen af kravet om ejermæssig adskillelse for transmissionsvirksomheder. Virksomhederne kan i stedet anmode om at få en selvstændig netbevilling, indtil sammenlægning med distributionsnet på lavere spændingsniveau finder sted på et senere tidspunkt. Der er af hensyn til virksomhederne ikke fastsat en tidsfrist for, hvornår sammenlægningen skal finde sted.

Energinet.dk har alene rådighed over de regionale transmissionsvirksomheders net på over 100 kV. Virksomhederne honoreres herfor af Energinet.dk med et rådighedsbeløb. Transmissionsvirksomheder med 50/60 kV net har efter reglerne alene en mængdebaseret indtægtsramme.

DONG Energy's oplysning har imidlertid afdækket, at der tilsyneladende har været en misforståelse omkring betalingen til DONG Energy's transmissionsvirksomhed efter salget til Energinet.dk af 132 kV nettet, idet en del af indtægtsrammen burde have været ændret fra en rådighedsbaseret til en mængdebaseret indtægtsramme, som for alle øvrige 50/60 kV net. Denne reguleringsmæssige misforståelse vil nu blive afklaret af Energitilsynet og de berørte parter, så forholdene kan blive normaliseret. Denne sag påvirker ikke lovforslaget.

Dansk Energis ønske om at undtage virksomheder med en selvstændig distributionsbevilling efter overgangsbestemmelsen fra elforsyningslovens øvrige krav til distributionsvirksomheder kan ikke imødekommes. Også transmissionsvirksomheder, som har forbrugere direkte tilsluttet transmissionsnettet, skal udføre de opgaver over for forbrugerne, som måtte påhvile en netvirksomhed. Dette fremgår i øvrigt også af transmissionsbevillingerne. Opgaverne vil dog være af begrænset omfang, da der kun vil være et mindre antal tilsluttede forbrugere.

6. Ejermæssig adskillelse af gastransmission

DONG Energy bemærker, at man forstår forslaget til en ny § 10 b om ejermæssig adskillelse således, at bestemmelsen alene vil være gældende for virksomheder, der ejer transmissionsnet på dansk territorium, og at naturgastransmissionsvirksomhed beliggende i andre medlemsstater vil blive reguleret gennem de pågældende medlemsstaters implementering af direktivet.

Landbrug & Fødevarer støtter den ejermæssige adskillelse på gasområdet.

Energistyrelsens bemærkninger:

Det bekræftes, at § 10 b kun vil gælde for transmissionsvirksomheder i Danmark. Energistyrelsen henviser imidlertid til, at direktivets bestemmelser om ejermæssig adskillelse som foreslået i naturgasforsyningslovens § 10 b og i elforsyningslovens § 19 a finder anvendelse uanset, om produktions- eller handelsvirksomheden er beliggende i Danmark eller i et andet land.

Derudover har høringssvaret givet anledning til at tilføje nye bestemmelser i lovforslaget, der implementerer eldirektivets artikel 9, stk. 12, og gasdirektivets artikel 9, stk. 12. Ifølge bestemmelserne, der er identiske for el- og gasområdet, må virksomheder, der varetager produktions- eller handelsvirksomhed under ingen omstændigheder direkte eller indirekte overtage kontrol med eller udøve rettigheder over adskilte transmissionssystemoperatører i medlemsstater, der anvender den ejermæssige adskillelse. Der henvises til lovforslaget og bemærkninger hertil.

7. Naturgaslager

DONG Energy anfører, at man kan tilslutte sig valget af forhandlet adgang til lagrene med det tilhørende bortfald af kontrollen med lagerselskabernes priser efter lovens § 38. DONG Energy mener, at kravet om anmeldelsen af priserne til Energitilsynet efter lovens § 40 bør bortfalde, idet kontrollen med priserne som nævnt bortfalder.

DONG Energy opfordrer til, at bestemmelserne i naturgasforsyningslovens § 15, stk. 1, nr. 3, jf. § 12, stk. 1, nr. 6, ændres i lyset af Kommissionens fortolkende note vedrørende tredjepartsadgang til lager, hvorefter TSO'en ikke må tildeles forrang til indkøb af lagerkapaciteter til brug for balanceringsydelser. Endvidere ønskes en præcisering af, at TSO'ens indkøb af lagerkapacitet til såvel nødberedskab som til balancering skal ske på markedsvilkår.

Energitilsynets Sekretariat bifalder, at der skabes klarhed over, hvorledes der gives adgang til lager, idet den hidtidige ordning med forhandlet adgang med efterfølgende mulighed for regulator for at gribe ind "ikke har været særlig operationel". Sekretariatet anbefaler på baggrund af direktivteksten, at der uanset at der i Danmark er valgt én type adgang, nemlig forhandlet adgang, samtidig fastsættes og offentliggøres en række kriterier både for om og hvorfor, det er teknisk og/eller økonomisk nødvendigt at have adgang til lager, og for hvilken type adgang, der er valgt i lovgivningen.

Landbrug & Fødevarer har den principielle holdning, at der skal sikres lige og ikke diskriminerende adgang, samt at det er vigtigt, at de nationale tilsynsmyndigheder har effektive redskaber til at gribe ind i prisdannelsen.

Energistyrelsens bemærkninger:

Det er korrekt, som anført af DONG Energy, at henvisningen til lagerselskaber i naturgasforsyningslovens § 40 om anmeldelse af priser og metoder er overflødig, idet lagerfaciliteter er reguleret i den nye § 20 a. Der vil derfor blive indføjet en ændring af naturgasforsyningslovens § 40, således at alle henvisninger til lagerselskaber og lagerydelser udgår.

Det er endvidere korrekt, at det gældende krav i naturgasforsyningslovens § 15, stk. 1, nr. 3, om, at lagerselskaber skal stille kapacitet til rådighed for Energinet.dk's (som den eneste transmissionsvirksomhed på naturgasforsyningsområdet) balanceringsydelser, ikke er i overensstemmelse med Kommissionens fortolkende note til direktivet. Henvisningen til lovens § 12, stk. 1 nr. 6, vil derfor blive fjernet. Bestemmelsen i naturgasforsyningsloven skulle sikre, at såvel lagerselskaber som Energinet.dk ville bidrage til at sikre den tilstrækkelige balance i naturgassystemet. Det er stadig nødvendigt for et velfungerende marked. Det forudsættes derfor, at lagerselskaberne fortsat vil udbyde en tilstrækkelig varieret mængde af produkter, til at det vil være muligt for Energinet.dk at opfylde sine forpligtelser vedrørende balancering i nettet.

Det fremgår af lovforslagets forslag til det nye § 20 a i naturgasforsyningsloven, at al adgang til lagerfaciliteter udbydes ved forhandlet adgang. Det gælder således også transmissionsvirksomheders køb af lagerkapacitet til balanceringsformål og til opretholdelse af forsyningsikkerheden. DONG Energy's ønske om markedsbestemte priser er således allerede opfyldt i lovforslaget.

Vedrørende direktivets krav om fastlæggelse af kriterier for hvilke lagerfaciliteter m.v., der reguleres efter henholdsvis forhandlet og reguleret adgang, skal det præciseres, at alle lagerfaciliteter samt al linepack og andre hjælpefunktioner omfattes af reglerne om forhandlet adgang. Baggrunden for, at reguleret adgang ikke finder anvendelse i Danmark, er, at forhandlet adgang, herunder brugen af udbud, vurderes at give den bedste mulighed for at sikre økonomisk balance mellem den udbudte og den efterspurgte kapacitet. Denne vurdering bygger på en analyse af lagermarkedet for 2007/08 – 2010/11, som illustrerer, at der er opnået konkurrence på det danske lagermarked efter DONG Storage's salg af lageret i Lille Torup til Energinet.dk. Såfremt konkurrencesituationen i Danmark i fremtiden ændrer sig i negativ retning, kan der muligvis blive behov for en ændring af reguleringen via en lovændring. Dog vil den forstærkede naturgasforbindelse til Tyskland betyde en øget integration mellem det danske marked og det øvrige europæiske marked og lagrene der. Lagersituationen i Danmark skal ses i dette større perspektiv, der må forventes at øge konkurrencen på lagermarkedet i Europa generelt. Disse forhold vil blive præciseret i lovbemærkningerne.

Energitilsynet påser, at naturgaslagre udbydes på objektive, gennemsigtige og ikke diskriminerende vilkår. Ved forhandlet adgang har Energitilsynet ikke mulighed for at gribe ind overfor prisniveauet, men alene i vilkårene for udbud af lagerkapacitet. Det er forventningen, at der er tilstrækkelig lagerkapacitet og tilstrækkelig konkurrence på markedet til at sikre mod urimelige priser. Hertil kommer konkurrencemyndighedernes generelle mulighed for at gribe ind efter de almindelige konkurrenceretlige regler.

8. Engrospriser

DONG Energy anfører, at man finder hjemmelen til, at Energinet.dk kan overvåge transmissionspriser, overflødig, eftersom en sådan hjemmel må ligge inden for Energitilsynets almindelige kompetence. Men at man ikke har noget imod, at en sådan hjemmel gentages.

Energistyrelsens bemærkninger:

Bestemmelsen om Energitilsynets overvågning af engrospriser i lovforslagets forslag til ændring af elforsyningslovens § 82 og forslag til ændring af naturgasforsyningslovens § 42 a er en udmøntning af eldirektivets artikel 37, stk. 1, litra i, og gasdirektivets artikel 41, stk. 1, litra a.

9. Misbrug af oplysninger

DONG Energy mener, at forslaget til naturgasforsyningslovens § 46, stk. 3, der omhandler misbrug af oplysninger, overimplementerer direktivet. DONG Energy påpeger, at der skal være tale om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, hvilket ikke fremgår af lovforslaget. Derudover mener DONG Energy, at det er uklart, hvilke selskaber, der er omfattet af bestemmelsen, idet det er uklart, hvornår et selskab kvalificerer til at "tilhøre samme selskabsdeltagere".

Energistyrelsens bemærkninger:

F.s.v.a. omfanget af forbuddet mod misbrug, følger det allerede af den gældende bestemmelse, at det er et forbud mod misbrug af oplysninger generelt, og der skelnes ikke mellem forretningsmæssigt følsomme oplysninger og oplysninger, der ikke er forretningsmæssigt følsomme. Energistyrelsen mener ikke, at der er anledning til at ændre dette.

Vedrørende begrebet "tilhører samme selskabsdeltagere" vil det overalt i lovforslaget, hvor begrebet benyttes, blive fastsat, at det kun omfatter virksomheder, der kontrolleres af samme selskabsdeltagere.

10. Eneretsklausuler

Dansk Energi (el) og DONG Energy (el og gas) gør opmærksom på, at de eksisterende markedsmodeller og bagvedliggende it-systemer ikke giver teknisk mulighed for at håndtere mere end én leverandør pr. aftagersted.

Advokatrådet-Advokatsamfundet bemærker til de foreslåede bestemmelser i både el- og naturgasforsyningslovene, at de ikke bestemmer præcist, at der er et sådant forbud mod eneretsklausuler, eller hvem et sådant forbud eventuelt skulle rette sig imod. Ifølge advokatsamfundet burde det formentlig også angives, at tiltag fra leverandøren, der belønner en erhvervskunde, der ikke indgår kontrakter med andre leverandører – ligesom tiltag, der straffer en illoyal kunde – skal være omfattet af forbuddet.

Energistyrelsens bemærkninger:

Bestemmelsen i forslaget til elforsyningslovens § 6 b og naturgasforsyningslovens § 7 b indeholder et forbud mod eneretsklausuler, hvis sigte er at udelukke konkurrerende og/eller supplerende tilbud, jf. også eldirektivets betragtning nr. 20. Energistyrelsen har valgt at gennemføre bestemmelsen i tæt overensstemmelse med ordlyden i eldirektivets artikel 41, 3. afsnit.

Energistyrelsen er bekendt med, at det i dag ikke er teknisk muligt at håndtere flere leverandører pr. aftagested (målepunkt), hvorfor bestemmelsen umiddelbart kun vil have betydning for forbrugere med flere målepunkter.

De foreslåede bestemmelser i el- og gasforsyningslovene skal derfor ses i sammenhæng med de til enhver tid foreliggende tekniske og systemmæssige muligheder. På baggrund af de systemmæssige muligheder i dag, er formålet med bestemmelsen at forbyde, at en leverandør forpligter en forbruger med mere end ét målepunkt til ikke at kunne indgå forskellige kontrakter på de enkelte målepunkter. I takt med udviklingen i de tekniske og systemmæssige muligheder vil en leverandør ikke kunne forpligte en kunde til at indgå kontrakt om dækning af hele el- eller gasforbruget på samme målepunkt.

Energistyrelsen skal derudover henlede opmærksomheden på, at lovforslaget er blevet ændret til at omfatte alle forbrugere, idet det inden for den ovenfor beskrevne forståelse af bestemmelsen ikke vurderes som hensigtsmæssigt kun at beskytte erhvervskunder mod eneretsklausuler.

11. Overvågningsprogrammer

Dansk Energi bemærker, at det efter eldirektivet kun er vertikalt integrerede netvirksomheder, der er omfattet af reglerne om at opstille overvågningsprogrammer, og at netvirksomheder, der er ejermæssigt adskilte, vil kunne undtages fra dette krav. Herudover påpeger Dansk Energi, at direktivet åbner op for, at kravet om overvågningsprogrammer ikke skal gælde for netvirksomheder, der betjener færre end 100.000 tilkoblede kunder eller små isolerede systemer. Dansk Energi mener, at der efterhånden er tale om mange byrdefulde regler med utrolig mange krav. Efter Dansk Energis mening, virker det meget uhensigtsmæssigt, at en lille netvirksomhed med 3000 tilkoblede kunder skal udarbejde et internt overvågningsprogram. Dansk Energi foreslår, at undtagelsen for overvågningsprogrammer implementeres for de små netvirksomheder.

TEKNIQ henviser til, at dens medlemmer i deres hverdag oplever, at en del af elselskaberne bruger deres monopolaktiviteter (netselskaber) som platform for selskabernes sideordnede aktiviteter. TEKNIQ mener, at reglerne i praksis nemt kan omgås af selskaberne, og uden, at det får den store konsekvens. TEKNIQ henviser eksempelvis til sammenblanding af information og markedsføringsaktiviteter, krydssubsidiering m.m.

Energistyrelsens bemærkninger:

Både begrænsningen til vertikalt integrerede netvirksomheder samt muligheden for at undtage netvirksomheder med mindre end 100.000 tilsluttede kunder var allerede indeholdt i eldirektivet fra 2003. Ved implementeringen af 2003-direktivet har Folketinget valgt en mere bred gennemførelse af direktivets pligt for netselskaber til at opstille overvågningsprogrammer ved at underlægge alle netselskaber denne forpligtelse, uanset om de er vertikalt integrerede eller ej og uanset antallet af deres tilsluttede kunder. Energistyrelsen mener ikke, at der er anledning til at ændre herved. Forpligtelsen til at opstille et overvågningsprogram, der beskriver den pågældende netvirksomheds tiltag for at forhindre diskriminerende adfærd, har bl.a. til formål at beskytte forbrugerne. Forbrugere, der er kunder af mindre netvirksomheder, er lige så beskyttelsesværdige som forbrugere, der er kunder af større netvirksomheder. Energistyrelsen mener, at de enkelte netvirksomheders tiltag for at forhindre diskriminerende adfærd kan være forskellig, alt efter netvirksomhedens konkrete situation. De pågældende tiltag, der indgår i et overvågningsprogram, kan være mindre omfangsrige i de tilfælde, hvor netvirksomheden ikke er vertikalt integreret, og hvor risikoen for diskriminerende adfærd er mindre end i de tilfælde, hvor netvirksomheden er vertikalt integreret.

Energistyrelsen mener derfor ikke, at det er uforholdsmæssigt byrdefuldt, hvis alle netvirksomheder, uanset deres vertikale integration og uanset deres størrelse er underlagt forpligtelsen til at opstille overvågningsprogrammer og fastholder lovforslaget på dette punkt.

12. Overvågningsansvarlig

Dansk Energi har svært ved at se, at en person ansat i en net-/transmissionsvirksomhed, som i sin øvrige opgaveløsning ikke må varetage opgaver på tværs af selskaber, der er tilknyttet til eller associeret med en pågældende virksomhed, eller som tilhører samme virksomhedsdeltager som net-/transmissionsvirksomheden, kan varetage opgaven med udarbejdelsen af overvågningsprogrammet. Dansk Energi mener, at personens opgavevaretagelse vil være stærkt begrænset, og i det hele taget være uegnet til netop at udføre opgaven, idet vedkommende vil have meget lidt kendskab til de aktiviteter, der skal beskrives i programmet. En person, der fagligt besidder de kompetencer, der er nødvendige for at skabe overblik over aktiviteter og opgaver, der skal beskrives i overvågningsprogrammet, vil efter Dansk Energis mening ikke kunne beskæftiges i en sådan stilling. Dansk Energi beder om en nærmere redegørelse for denne problemstilling.

DONG Energy forstår lovforslaget således, at den overvågningsansvarlige skal være ansat i elnetselskabet, gasdistributionsselskabet eller lagerselskabet eller alternativt være helt ekstern. DONG Energy anser bestemmelserne for at være en over-implementering af de underliggende direktivbestemmelser, som alene fastslår et krav om, at den overvågningsansvarlige skal være ”fuldt uafhængig”, og skal have adgang til alle nødvendige oplysninger i det regulerede selskab og i tilknyttede selskaber. I DONG Energy vil elnetselskabet, gasdistributionsselskabet og gaslagerselskabet blive omfattet af kravene om udpegning af en uafhængig overvågningsansvarlig. DONG Energy opfordrer til, at det vil være muligt at udpege én fælles overvågningsansvarlig for de 3 selskaber. Dette sker under henvisning til, at der ikke er interesse-sammenfald mellem de tre selskaber, og at der derfor ikke kan ske favorisering selskaberne imellem. DONG Energy henviser derudover til, at én fælles overvågningsansvarlig vil være mere effektivt internt og give bedre mulighed for at indføre ensrettede processer for intern overvågning, som er konsistente og derfor bedre kan forankre sig i selskaberne. At have én overvågningsansvarlig vil endvidere være mindre byrdefuldt og dermed mere omkostningseffektivt. DONG Energy opfordrer endvidere til, at bemærkningerne til lovforslaget ændres således, at kravet om, at den overvågningsansvarlige skal være ansat i den pågældende virksomhed, bortfalder. Alternativt bør der være mulighed for, at den pågældende medarbejder kan udlånes til selskabet med henblik på varetagelsen af opgaverne som overvågningsansvarlig.

Energistyrelsens bemærkninger:

Direktiverne stiller krav om, at den overvågningsansvarlige skal være ”fuldt uafhængig”. Energistyrelsen mener, at kravet kan forstås på forskellige måder. Energistyrelsen finder det derfor hensigtsmæssigt at præcisere i lovforslaget, hvad kravet om fuldt uafhængighed nærmere indebærer. I sit fortolkningsnotat vedrørende adskillelseskravene (se fodnote) henviser Kommissionen til de detaljerede bestemmelser, der finder anvendelse på den overvågningsansvarlige for en transmissionsvirksomhed, der benytter sig af direktivets ITO-model.

Energistyrelsen finder, at kravene til en overvågningsansvarlig for en ITO-transmissionsvirksomhed, hvor ITO-ordningen er en rent adfædsorienteret ordning, og hvor den virksomhedsinterne overvågning derfor spiller en central rolle for at sikre transmissionsvirksomhedens uafhængighed, ikke behøver anvendes i samme omfang til en overvågningsansvarlig.

svarlig i øvrigt. Derfor har Energistyrelsen i lovforslaget ikke stillet alle de krav, som direktiverne opstiller for en overvågningsansvarlig i en ITO-ordning.

Den overvågningsansvarliges rolle består bl.a. i at sikre og kontrollere overholdelsen af en virksomheds overvågningsprogram. Overvågningsprogrammet skal beskrive virksomhedernes tiltag for at forhindre diskriminerende adfærd. Det fremgår nærmere af bekendtgørelserne om overvågningsprogrammer i henhold til elforsynings- og naturgasforsyningslovene, hvilke tiltag et overvågningsprogram som minimum skal indeholde. Tiltag omfatter for eksempel tiltag for at sikre, at bestemte oplysninger kun videregives på en ikke-diskriminerende måde eller tiltag for at sikre, at virksomheden i sin kundekontakt ikke favoriserer bestemte selskaber etc. Sikring og kontrol af overholdelsen af disse tiltag indebærer, at den overvågningsansvarlige overvåger relationerne mellem den overvågningspligtige virksomhed og andre selskaber og sikrer, at disse er i overensstemmelse med de lovgivningsmæssige krav. Hvis den overvågningsansvarlige for en virksomhed samtidig har en stilling, noget ansvar, nogle interesser eller nogle forretningsforhold med andre virksomheder, hvis relationer med den overvågningsansvarlige virksomhed den skal overvåge, kan der opstå interessekonflikter, som kan påvirke den overvågningsansvarliges uafhængighed. Derfor mener Energistyrelsen, at lovforslagets krav til den overvågningsansvarliges uafhængighed er hensigtsmæssige. Det bemærkes i øvrigt, at uafhængighedskravet ikke forudsætter, at den overvågningsansvarlige er ansat i den overvågningspligtige virksomhed.

Der kan dog forekomme situationer, hvor der er flere netvirksomheder indenfor den samme koncern, ligesom der, som i DONG Energys tilfælde, kan være virksomheder indenfor den samme koncern, der begge er forpligtet til at udpege en overvågningsansvarlig, og som varetager henholdsvis elnetvirksomhed og naturgasdistributionsvirksomhed, dvs. den samme slags aktivitet både på el- og naturgasområdet. Lovforslaget vil blive ændret for at tillade virksomhederne at bruge den samme overvågningsansvarlige i disse situationer.

F.s.v.a. DONG Energys argumentation for, at én overvågningsansvarlig for alle overvågningspligtige selskaber i DONG Energy-koncernen vil kunne sikre en mere konsistent overvågning på tværs af selskaberne, bemærkes at koncernledelsen har mulighed for at udgive nogle overordnede retningslinjer vedrørende overvågningsprogrammer og deres kontrol inden for lovens rammer. Det forudsættes, at disse retningslinjer ikke indskrænker den enkelte overvågningsansvarliges uafhængighed.

Det bemærkes i øvrigt, at begrebet ”virksomheder, der tilhører samme virksomhedsdeltager”, som indgår i bestemmelserne vedrørende den overvågningsansvarlige, er blevet justeret for at præcisere, hvad der menes med begrebet ”tilhører”. Der henvises til punkt 9. i høringsnotatet.

13. Kommunikations- og identitetsstrategier

Dansk Energi mener, at bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse vedrørende kommunikationsarbejde og identitetsstrategier (forslag til ny § 20 b) ikke dækkes af direktivets bestemmelser. Dansk Energi henviser til følgende af bemærkningernes udsagn:

1. Netvirksomheders kommunikation med forbrugere må ikke sammenblandes med kommunikation fra virksomheder, der udøver elproduktions- eller elhandelsvirksomhed.

2. Forslaget skal medvirke til, at netvirksomheder bevarer deres selvstændige identitet, så det er klart for forbrugeren, at netvirksomhedens informationer og ydelser er adskilt fra koncernens øvrige aktiviteter vedrørende handel og produktion af elektricitet.
3. Virksomheder er forpligtet til at forhindre enhver usikkerhed hos forbrugerne om, at der skulle være en sammenhæng mellem netvirksomheden og den koncernforbundne handels- eller produktionsvirksomhed.

Dansk Energi mener, at en netvirksomhed godt kan skabe klarhed for forbrugeren om sin særskilte identitet samtidig med, at netvirksomheden fremsender kommunikation sammen med øvrige selskaber inden for den vertikalt integrerede virksomhed. Netvirksomheden kan forhindre diskriminerende adfærd således, at bekendtgørelsen om intern overvågning ikke overtrædes. Konkrete tiltag fra netvirksomhederne må vurderes individuelt for, om tiltaget er med til at skabe uklarhed om netvirksomhedernes særskilte identitet og dermed er en overtrædelse af bestemmelsen, ligesom det må vurderes, om netvirksomhedernes tiltag er diskriminerende adfærd og dermed overtrædelse af bekendtgørelsen om intern overvågning.

DONG Energy henleder overordnet opmærksomheden på, at det er op til netvirksomhederne selv at opstille, beskrive og efterleve de tiltag, herunder tiltag vedrørende de nye bestemmelser om kommunikationsarbejde og identitetsstrategier, som skal forhindre diskriminerende adfærd. Det er tilsynsmyndighedens rolle at vurdere, om selskabernes tiltag er tilstrækkelige og om de er udformet, gennemført og kontrolleret korrekt.

Energitilsynets Sekretariat påpeger, at det ikke fremgår klart af den foreslåede bestemmelse, hvorvidt en netvirksomhed for eksempel må sende regninger ud påtrykt koncernens logo suppleret med netvirksomhedens navn. Efter Energitilsynets vurdering bør det klart og utvetydigt fremgå af bestemmelsen, at denne praksis ikke længere er lovlig.

Energistyrelsens bemærkninger:

Formuleringen af de foreslåede bestemmelser i elforsyningslovens § 20 b og naturgasforsyningslovens § 11 b læner sig tæt op ad direktivets bestemmelse vedrørende elnet- og gasdistributionsvirksomheders kommunikationsarbejde og identitetsstrategier.

Bestemmelserne er en særskilt udmøntning af elnet- og gasdistributionsvirksomhedernes forpligtelse til at udelukke diskriminerende adfærd og dermed at bidrage til sikring af konkurrencedygtige markeder. Ligesom elnet- og gasdistributionsvirksomheder på andre områder, for eksempel ved videregivelse af oplysninger om egne aktiviteter, der kan være forretningsmæssigt fordelagtige, er forpligtet til ikke at diskriminere, skal elnet- og gasdistributionsvirksomheder også i deres kommunikationsarbejde og identitetsstrategier opføre sig på en ikke-konkurrence-forvridende måde. Dette uddybes i bemærkningerne til lovforslaget, som efter Energistyrelsens opfattelse ligger indenfor direktivets rammer og dermed de foreslåede bestemmelser i el- og naturgasforsyningslovene.

Det er ikke overvågningsbekendtgørelserne, der indeholder forpligtelserne om ikke-diskriminerende adfærd. Disse forpligtelser er indeholdt i lovene og skal overholdes. Lovenes bestemmelser om overvågningsprogrammer supplerer lovenes forpligtelser om ikke-diskriminerende adfærd. Lovenes bestemmelser om overvågningsprogrammer forpligter virksomhederne til at sikre, at forpligtelserne om ikke-diskriminerende adfærd efterleves i virksomhedernes daglige drift.

Virksomheder må ikke diskriminere eller i denne konkrete sammenhæng skabe tvivl om virksomhedens særskilte identitet. Det er op til Energitilsynet at vurdere, om denne grænse er overskredet eller ej, ligesom det er op til Energitilsynet at vurdere, om de tiltag, der indgår i et overvågningsprogram er tilstrækkelige for at sikre virksomheders forpligtelser til ikke at diskriminere.

14. Offentliggørelse af Energitilsynets afgørelser

Datatilsynet forudsætter generelt, at persondatalovens bestemmelser, herunder lovens behandlingsregler, vil blive iagttaget i forbindelse med de behandlinger af personoplysninger, der vil ske som følge af lovforslagets bestemmelser. Derudover bemærker Datatilsynet mere specifikt i forbindelse med den bestemmelse, der vedrører offentliggørelse af Energitilsynets afgørelser, at persondatalovens regler skal iagttages i det omfang, der er tale om behandling af personoplysninger omfattet af persondataloven. I det lovforslaget bestemmer, at Energitilsynets forretningsorden skal indeholde regler om offentliggørelsen af Energitilsynets afgørelser, anmoder Datatilsynet Energitilsynet om at overveje, hvorvidt den påtænkte behandling af personoplysninger skal anmeldes til Datatilsynet. Derudover bemærker Datatilsynet, at der ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Dansk Industri henviser i sammenhæng med offentliggørelsen af Energitilsynets afgørelser til, at direktivet bestemmer, at de regulerende myndigheders afgørelser skal gøres offentligt tilgængelige, men henviser samtidig til, at de forretningsmæssigt følsomme oplysninger behandles fortroligt. Dansk Industri mener, at dette burde reflekteres i lovforslaget.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen har videresendt Datatilsynets hørings svar til Energitilsynet for at gøre opmærksom på iagttagelsen af persondatalovens regler, når der er tale om behandling af personoplysninger omfattet af persondataloven samt inddragelse af Datatilsynet som beskrevet i Datatilsynets hørings svar.

Energitilsynet er ved offentliggørelse af sine afgørelser fortsat underlagt gældende ret i forhold til forvaltningsmyndigheders offentliggørelse af oplysninger om fysiske eller juridiske personer i almindelighed, herunder de relevante bestemmelser i straffeloven, forvaltningsloven, persondataloven og offentlighedsloven. Derudover skal Energitilsynet som forvaltningsmyndighed overholde god forvaltnings skik, og det skal agere inden for de rammer, der kan udledes af de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om proportionalitet og saglighed i forvaltningen.

15. Videregivelse af oplysninger

Dansk Energi og Dansk Industri mener, at Energitilsynets beføjelser til at videregive oplysninger skal følge direktivets tekst, og alene må ske, når det er nødvendigt i forhold til varetagelsen af opgaverne i energitilsynsmyndigheder eller agenturet. Lovteksten burde ændres således, at oplysninger udelukkende kan videregives, når det er nødvendigt for udførelsen af energireguleringsmyndighedens eller agenturets opgaver. Dansk Energi og Dansk Industri mener herudover, at videregivelsen af fortrolige oplysninger og oplysninger omfattet af tavshedspligt alene skal kunne videregives af udenlandske myndigheder til tredjemand med samtykke også af den berørte virksomhed.

Energistyrelsens bemærkninger:

Videregivelse af oplysninger til andre reguleringsmyndigheder eller til agenturet skal efter direktiverne omfatte alle oplysninger, der er nødvendige for udførelsen af de regulerende myndigheders opgaver efter direktivet. Det er en del af energireguleringsmyndighedernes opgaver efter både el- og gasdirektivet at arbejde sammen med hinanden. Hvis det inden for rammerne af Energitilsynets opgave om at samarbejde med andre landes energireguleringsmyndigheder eller agenturet er nødvendigt, at Energitilsynet videregiver oplysninger, skal dette også kunne omfatte oplysninger, der ellers er underlagt Energitilsynets tavshedspligt efter forvaltningsloven. Dette forhold vil blive præciseret i lovforslaget.

F.s.v.a. ønsket om at videregivelse af fortrolige oplysninger alene skal kunne ske med samtykke fra de berørte virksomheder, anser Energistyrelsen de sikringer, der er indeholdt i lovforslaget, som tilstrækkelige. Videregivelse kan kun ske med Energitilsynets samtykke og til et formål, der er dækket af Energitilsynets samtykke. Som nævnt i bemærkningerne vil det herudover være en forudsætning, at videregivelsen af oplysningerne tjener et formål, der er dækket af el- eller gasdirektivet eller af el- eller gasforordningen. Derudover fremgår det af bemærkningerne, at det bl.a. er en betingelse, at fortroligheden af de videregivne oplysninger fortsat bevares. Dette forhold vil blive præciseret i lovforslaget.

16. Journalføring

Dansk Energi og DONG Energy mener, at direktivernes bestemmelser om elhandelsvirksomhedernes og naturgasleverandørers dataopbevaringskrav kun gælder for transaktioner med engroskunder og transmissions-, lager og LNG-virksomheder og opfordrer til, at dette reflekteres i lovforslaget.

Derudover bemærker DONG Energy, at bestemmelserne om dataopbevaring skal ses i lyset af, at der også pågår processer på EU-niveau, som på anden vis stiller krav til transparens, herunder krav til at kunne frembringe og i visse tilfælde stille disse data til rådighed offentligt. DONG Energy mener, at det bør præciseres i lovbemærkningerne, at der skal tages et skyldigt hensyn til den administrative byrde samt, at det ikke er hensigten at gå videre end de retningslinjer, som EU-Kommissionen i henhold til direktiverne vil vedtage omkring metoder og ordninger for denne journalføring samt form og indhold for de data, der skal opbevares. Desuden opfordrer DONG Energy til, at der gives en forsvarlig periode til implementering, når omfang og indhold til datakrav kendes, også i relation til transaktionsdata vedrørende el- og gasleveringskontrakter.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bekræfter, at direktivernes bestemmelse om elhandelsvirksomhedernes og naturgasleverandørers dataopbevaringskrav kun gælder i forhold til transaktioner vedrørende kontrakter med engroskunder og transmissionsvirksomheder såvel som lager- og LNG-selskaber om levering af henholdsvis elektricitet eller naturgas. Dette vil blive ændret i lovforslaget.

I forhold til DONG Energys bemærkninger vedr. den administrative byrde angående dataopbevaringskravet henvises der til, at dataopbevaringskravet indtil videre omfatter de data, der er nævnt i bemærkningerne til bestemmelserne. Det drejer sig om følgende nærmere oplysninger om de relevante transaktioner vedrørende kontrakter om levering af henholdsvis elektricitet eller naturgas: varighed, regler om levering og afregning, mængde, datoer og tidspunkter for

udførelse og transaktionspriser samt midler til at identificere den pågældende engroskunde og nærmere detaljer om alle uafregnede kontrakter om levering af henholdsvis elektricitet og naturgas. Når dataopbevaringskravet i henhold til relevante transaktioner vedrørende derivater træder i kraft, vil dataopbevaringskravet omfatte tilsvarende oplysninger. Omfanget af de data, der skal opbevares, svarer hermed til de data, der efter direktiverne er omfattet af opbevaringskravet. I det tilfælde, at der på et senere tidspunkt vedtages anden EU-lovgivning, der vedrører energiselskabers registrering, opbevaring og rapportering af data, vil denne lovgivning selvsagt skulle implementeres i dansk lovgivning. Hvis evt. senere EU-lovgivning vil ændre ved direktivernes bestemmelser om dataopbevaringskrav, vil dette således blive reflekteret i el- og naturgasforsyningslovene.

Herudover kan Energistyrelsen bekræfte, at retningslinjer, som Kommissionen evt. senere vedtager for at fastlægge metoder og ordninger for journalføring samt form og indhold for de data, der skal opbevares, vil blive reflekteret i dansk lovgivning. I denne sammenhæng henvises der til, at klima- og energiministeren efter elforsyningslovens § 2 a har hjemmel til at fastsætte regler eller træffer bestemmelser med henblik på at gennemføre eller anvende EU-regler om forhold, der er omfattet af loven, ligesom ministeren efter § 3 i naturgasforsyningsloven har hjemmel til inden for lovens område at fastsætte regler med henblik på opfyldelse af Danmarks forpligtelser i henhold til EU-retten.

Energistyrelsen mener ikke, at disse forhold, der er af helt generel natur, bør afspejles i bemærkningerne til de relevante bestemmelser.

17. Energitilsynet

Energitilsynet anfører, at et centralt element i lovforslaget er bestemmelser, der præciserer Energitilsynets institutionelle uafhængighed fra energisektoren og fra statslige myndigheder. Det konstateres, at ”de nye bestemmelser dermed vil give tilsynet – og især tilsynets formandskab – et større og udvidet ansvar end det hidtil har været tilfældet.” Energitilsynet finder, at ”det har naturligt konsekvenser for de ansættelsesmæssige vilkår for formand og næstformand for Energitilsynet”. Det anføres endvidere, at man finder det naturligt, hvis klima- og energiministeren finder veje til at inddrage Energitilsynets formand ved beslutningen om udpegning af chefen for Energitilsynets sekretariat. Desuden anbefales det, at chefen for Energitilsynets sekretariat benævnes direktør, for derved at styrke regulatormyndighedens gennemslagskraft herhjemme og i udlandet. Endelig anføres det, at Energitilsynet lægger vægt på, at sekretariatet tilføres tilstrækkelige ressourcer til at løfte det udvidede opgavefelt.

Energitilsynets Sekretariat anfører, at lovforslaget ”på ganske glimrende måde afspejler de tiltag, som er indeholdt i 3. liberaliseringspakke”. Herudover nævnes det, at eldirektivets krav om, at en klagesag skal være færdigbehandlet inden 4 måneder kan være vanskeligt at opfylde, fordi der kan være store forsinkelser på virksomhedernes fremsendelse af nødvendige oplysninger til brug for behandlingen af konkrete klager. Med henblik på at kunne overholde fristen for sagsbehandlingen efterspørges en adgang til at træffe afgørelser ”på det foreliggende grundlag”, således som det hjemles i telekonkurrenceloven.

DONG Energy opfordrer til, at den kommende bekendtgørelse om Energitilsynets opgaver vil indeholde et krav om, at opgavevaretagelsen sker under hensyntagen til ikke at øge branchens administrative byrder unødigt, herunder at overvågningen af markedet sker på en hensyntagende måde og med rimeligt varsel. DONG Energy finder endvidere, at det ikke er korrekt, som anført i bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 16, vedrørende naturgasforsyningslo-

vens § 41 a, at godkendelse af metoderne for fastsættelse af lagerselskabets priser hører til blandt Energitilsynets kerneopgaver.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) anfører, at man ser ”med stor tilfredshed, at Energitilsynets uafhængighed sikres ved, at der sker en adskillelse af Energitilsynet fra energisektoren og de statslige myndigheder. FRI lægger endvidere vægt på, at konkurrenceforhold, som er i strid med konkurrencereglerne skal indbringes for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Landbrug & Fødevarer finder det helt essentielt, at der er en total uafhængig national kontrol- og tilsynsinstitus med tilstrækkelige økonomiske ressourcer. Med hensyn til de foreslåede regler om et større og udvidet ansvar til tilsynets formandskab finder Landbrug & Fødevarer, at disse bestemmelser bør præciseres nærmere. De tilslutter sig ideen om, at Energitilsynet skal spille en mere aktiv rolle med hensyn til løbende at overvåge markedet og markedsprocesserne.

TEKNIQ skriver, at man ”støtter, at Energitilsynet sikres uafhængighed af energisektoren og statslige myndigheder, men mener også, at Energitilsynet bør styrkes, så det kan føre det nødvendige tilsyn”. Det anbefales, at det overvejes, ”om ikke tilsynet mere konsekvent skal anvende sanktioner, hvis reglerne overtrædes.”

Energistyrelsens bemærkninger:

Energitilsynets opgaveportefølje øges med lovforslaget. Energitilsynets fremtidige opgaver vil blive fastlagt i en bekendtgørelse. Det vil blive sikret, at Energitilsynet kan få dækket de fremtidige meromkostninger som følge af udskillelsen og den øgede opgaveportefølje.

Chefen for Energitilsynets Sekretariat udpeges af klima- og energiministeren. Det er normal praksis, at udpegningen af chefen for et sekretariat for et udvalg sker efter drøftelse med udvalgets formand, i dette tilfælde formanden for Energitilsynet. Denne praksis forventes der ikke ændret ved.

Løn og ansættelsesvilkår, herunder titel m.v., vil blive forhandlet med Finansministeriet, Personalestyrelsen.

Der er tradition for, at procedurer m.v. drøftes med de berørte parter, således at der sikres en smidig administration, som efterspurgt af DONG Energy. Det skal dog understreges, at en smidig administration ikke kun er afhængig af den administrerende myndighed, men også af et positivt og effektivt medspil fra de berørte parter.

Energitilsynets Sekretariat efterspørger en mulighed for at kunne træffe afgørelser i klagesager på det foreliggende grundlag i lyset af direktivets krav om en afgørelse inden for 4 måneder.

Da afgørelsen af sager, hvor der er uenighed mellem de berørte parter, eller hvor afgørelsen vil komme en part til skade, forudsætter fuld oplysning af sagen, inden afgørelsen træffes, kræver det en særlig hjemmel, hvis afgørelsen skal kunne træffes på et andet grundlag

Med henblik på at sikre forbrugerbeskyttelsen og en hurtig og effektiv sagsbehandling foreslås det, at Energitilsynet får mulighed for at give pålæg i sager omfattet af elforsyningslovens § 77, også i de tilfælde, hvor en virksomhed ikke rettidigt har leveret de nødvendige op-

lysninger, som Energitilsynet har anmodet om til brug for sagsbehandlingen i medfør af § 84, stk. 1.

Det er korrekt, som anført af DONG Energy, at kerneopgaverne ikke længere omfatter ”godkendelse af lagerselskabernes metoder og priser”, men ”tilsyn med lagerselskabernes udbudsprocedurer og hovedvilkår”. Teksten i lovbemærkningerne vil blive korrigeret.

18. Ankenævnet på energiområdet (ANE)

Ankenævnet på Energiområdet beklager, at Energitilsynets Sekretariat ikke fortsat kan varetage sekretariatsbistanden til ANE, men tager til efterretning, at sekretariatsfunktionen i fremtiden kan varetages af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Sammensluttede Danske Energiforbrugere (SDE) anbefaler, at ANE nedlægges eller at dets sammensætning ændres, således at forbrugerbeskyttelsen øges.

Energistyrelsens bemærkninger:

Sekretariatsbetjeningen af ANE har hidtil været varetaget af Konkurrencestyrelsen, nu Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Inden for Konkurrencestyrelsen har Konkurrencestyrelsens Center for Energi varetaget sekretariatsbetjeningen af Energitilsynet og af ANE.

Med lovforslaget udskilles sekretariatsbetjeningen af Energitilsynet til en uafhængig statslig enhed, mens sekretariatsbetjeningen af ANE fortsat varetages af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Efter direktivet er det ikke muligt at lade Energitilsynets eget sekretariat varetage sekretariatsbetjeningen af ANE.

ANE er etableret i medfør af reglerne i lov om forbrugerklager, der tillader økonomi- og erhvervsministeren at godkende oprettelsen af og vedtægterne for private klagenævn. Disse regler berøres ikke af lovforslaget. SDE's forslag imødekommes derfor ikke.

19. Kontrolbesøg uden retskendelse

Dansk Energi lægger til grund, at forslaget ikke har til formål at fastsætte regler, der stiller virksomhederne dårligere end de regler, som følger af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. Dansk Energi opfordrer til, at dette præciseres i høringsnotatet og bemærkningerne til det kommende lovforslag. DONG Energy anfører ligeledes, at lovforslaget i lyset af kontrolbesøgs indgribende karakter bør ændres, således at forholdet mellem de foreslåede bestemmelser og reglerne i retsplejeloven om straffetsplejen samt retssikkerhedsloven beskrives klarere. DONG Energy mener, at formuleringen af stk. 1 bør afspejle de underliggende bestemmelser i retssikkerhedsloven. Dansk Industri skriver også, at bestemmelserne generelt bør være i overensstemmelse med retssikkerhedsloven.

Advokatrådet-Advokatsamfundet mener, at formuleringen af elforsyningslovens § 81, stk. 2, og VE-lovens § 63, stk. 2 er uhensigtsmæssig. Energitilsynets adgang til lokaler mv. ved forudgående retskendelse må forudsætte vigtige grunde. Der bør foretages en selvstændig vurdering af, om der er behov for sådan adgang, eller om en mindre indgribende kontrolmekanisme vil være tilstrækkelig. Dansk Industri og DONG Energy finder også, at ordlyden af stk. 2 er misvisende i forhold til det, som bestemmelsen sigter mod at regulere. Bestemmelsen bør som følge heraf omformuleres.

Dansk Energi, DI og DONG Energy foreslår endvidere, at det præciseres, hvilke virksomheder, der er omfattet af bestemmelsen. Dansk Energi og DONG Energy mener endvidere, at det bør fremgå af lovbemærkningerne, at det bør være normen, at den kontrollerede virksomhed som det første orienteres skriftligt om hvilke enheder kontrolbesøget omfatter samt hvilken type overtrædelse, der undersøges for.

Energistyrelsens bemærkninger:

Lovforslaget vil blive ændret, således at der i lovbemærkningerne til forslaget til elforsyningslovens § 81, naturgasforsyningslovens § 42 og VE-lovens § 63 redegøres for forholdet til bestemmelserne i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter (retssikkerhedsloven). De foreslåede ændringer om kontrolbesøg har ikke til formål at stille de efter forslaget omfattede virksomheder dårligere end de regler, som følger af retssikkerhedsloven.

Det vurderes endvidere, at det foreslåede stk. 2 kan udgå af lovforslaget.

Det fremgår ikke udtrykkeligt af bestemmelserne i de gældende love, hvilke virksomheder, der er omfattet muligheden for adgang uden retskendelse. Lovforslaget tilsigter ikke at ændre på bestemmelsens anvendelsesområde. Det findes dog af retssikkerhedsmæssige hensyn relevant at præcisere anvendelsesområdet i bemærkningerne.

For så vidt angår spørgsmålet om skriftlig orientering af virksomhederne henvises til reglerne i retssikkerhedslovens § 5. Det er Energitilsynet, som vurderer, hvorvidt der skal gives forudgående underretning.

20. Straf

Dansk Energi foreslår, at det præciseres i lovbemærkningerne til elforsyningslovens § 87, at eldirektivets bestemmelse om bøder på op til 10 pct. af transmissionssystemoperatørens eller eventuelt den vertikalt integrerede virksomheds omsætning kun omhandler vertikalt integrerede virksomheder, som omfatter en transmissionssystemoperatør.

Energistyrelsens bemærkninger:

Det fremgår ikke af direktivets bestemmelse om bødestraf, at den kun omhandler vertikalt integrerede virksomheder, som omfatter en transmissionssystemoperatør. Bestemmelsen vil således også gælde i tilfælde af, at en regional transmissionsvirksomhed vælger at udnytte ISO-optionen.

21. Indførelse af en selvevaluering hos varmforsyningsvirksomheder

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) finder det uheldigt, at Energitilsynets tilsyn med varmforsyningsvirksomheder fremover også kan ske på grundlag af en af virksomheden gennemført selvevaluering af regnskaber m.v. Det er uheldigt, at Energitilsynets tilsyn helt eller delvis uddelegeres til virksomheden selv. Forholdet virker inhabilt, og det foreslås, at der evt. fastsættes en administrativ afgift for dette tilsyn med varmforsyningsvirksomheder.

Sammensluttende Danske Energiforbrugere (SDE) finder tidspunktet for en ændring af tilsynet med overholdelse af varmforsyningsloven for upassende. SDE påpeger i høringssvaret tilsynets undersøgelse af Region Midtjylland og Århus sagen og mener, at der først skal ryddes op i fortidens fejl, før der kan indføres en ny kontrol metode.

Dansk Fjernvarme mener, at den påtænkte selvevaluering vil pålægge fjernvarmeforbrugerne en merudgift til kontrolforanstaltninger, som er overflødig henset til de tiltag, der allerede er iværksat. Det bør derimod være et krav, at revisorer, som påtager sig opgaven som revisor/rådgiver for branchens virksomheder, har de fornødne kvalifikationer og kendskab til branchens regnskabsaflæggelse. Enhver revisor er uafhængig af virksomheden efter revisorloven, som også stiller krav om efteruddannelse. Dansk Fjernvarme mener, at der i stedet for bør stilles krav om et særligt certifikat for varmeforsyningsrevisorer.

Energitilsynets Sekretariat hilser lovændringen af varmeforsyningsloven meget velkommen og har noteret sig, at tilsynet i reglerne kan stille krav om, at selvevalueringen ledsages af en erklæring fra en statsautoriseret revisor, som er uafhængig af virksomheden.

Dansk Energi finder det uhensigtsmæssigt at indføre pligt til at selvevaluere i varmeforsyningsloven. Konsekvensen af forslaget er øgede administrative rutiner og udgifter ved, at en ekstra ekstern revisor skal dobbelt-checke en anden ekstern revisors arbejde. Efter Dansk Energi's opfattelse vil forslaget næppe sikre imod over- eller underdækninger på anlæggene. Derimod vil forslaget med sikkerhed påføre forsyningselskaberne yderligere omkostninger og dermed højere varmepriser for varmekunderne. Det undrer Dansk Energi endvidere, at forslaget fremsættes før, der er høstet erfaringer fra de nye krav til priseftersvisning. Dansk Energi anbefaler, at forslaget om selvevaluering umiddelbart sættes i bero og i stedet afventer erfaringer fra de nye krav. Dansk Energi har desuden efterspurgt opklaring af spørgsmål vedrørende revisorbistand til virksomheder inden for en koncern og indregning af omkostninger til selvevaluering.

KL konstaterer, at forslaget vedrørende ændring af varmeforsyningsloven vil påføre fjernvarmeforsyningens virksomheder øgede omkostninger til revisorbistand, hvilket vil resultere i øgede varmepriser.

Forbrugerrådet mener, at den tilsynsmodel, som lovforslaget lægger op til, fra et forbrugersynspunkt er stærkt utilfredsstillende som metode til at rydde op i de 300 regnskaber, som endnu ikke er gennemgået af Energitilsynet. Forslaget indfører en metode med årlig revisorpåtegning af regnskaberne, treårige selvevalueringer med hjælp fra et andet revisionsfirma og stikprøvekontrol af Energitilsynet. Forbrugerrådet finder, at det er svært at have tillid til, at selskaber, der hidtil ikke har været i stand til at føre et korrekt regnskab, nu gennem en evaluering af sig selv skal sikre deres kunder lige så godt som, hvis selskaberne var blevet analyseret af Energitilsynet. Når det samtidig fra Energitilsynet påpeges, at det ikke kan tages for givet, at revisorerne har fuld indsigt i, hvad regnskabsaflæggelse efter varmeforsyningen indebærer, skærpes usikkerheden. Forbrugerrådet mener desuden, at en fortsættelse af den grundige gennemgang til at gælde alle værker ikke bør indebære en fortsat neddrøsling af andre tilsynsopgaver.

Energistyrelsens bemærkninger:

Forslaget om at forpligte varmeforsyningsvirksomheden til at foretage en selvevaluering er et element i en ny tilsynsmodel, hvor formålet er at effektivisere tilsynet og at sikre, at ansvaret for overholdelse af varmeforsyningslovens pris- og leveringsbestemmelser ligger hos varmeforsyningsvirksomhederne. Som det fremgår af bemærkningerne, er det Energitilsynets og Rigsrevisionens vurdering, at der er behov for dette tiltag for at sikre et tilstrækkeligt effektivt tilsyn.

Den model, som Energitilsynet og Rigsrevisionen har lagt op til, er bygget på en god balance mellem eget ansvar og offentligt tilsyn og vil være med til at sikre korrekt regnskabsaflægelse og prisgrundlag. Som led heri vil der blive stillet krav om, at selvevalueringen gennemføres af en anden revisor end virksomhedens sædvanlige revisor. Forslaget vil blive ændret således, at dette bliver et lovkrav.

En selvevaluering indebærer, at der ses på regnskaberne over en periode. Merværdien herved er at sikre, at årets regnskaber ses i sammenhæng med tidligere perioder, herunder med henlæggelses- og afskrivningsplaner og tidligere over-/underdækninger. Desuden ligger der i selvevalueringen også en kontrol af opfølgning på seneste selvevaluering. Selv om selvevalueringen således er mere end blot en gentagelse af de seneste regnskabsafregninger, kan det ikke undgås, at der ved gennemførelse af en selvevaluering også skal ses på den kontrol, som er udført af den sædvanlige revisor. Derfor er det Energistyrelsens vurdering, at denne opgave skal pålægges en anden, som kan kigge på regnskaberne med friske øjne. Hvis selvevalueringen skal have en merværdi, skal den således ledsages af en erklæring fra en revisor, som ikke er virksomhedens sædvanlige revisor.

Hvis det på længere sigt viser sig, at kvaliteten i udarbejdelse af budget, prisgrundlag og eftervisning stiger betragteligt, vil den samlede tilrettelæggelse af tilsynet kunne tages op til revision.

Af bemærkninger til forslaget fremgår det, at forslaget vil påføre varmforsyningsvirksomhederne øgede omkostninger. Tilsynet indebærer ikke i dag gennemførelse af en mere omfattende selvevaluering. Ændring af tilsynsmodellen er imidlertid vurderet nødvendig i anledning af resultaterne af gennemgang af samtlige varmevirksomheders budgetter og regnskaber i region Midtjylland. Det skønnes på baggrund af denne gennemgang, at en selvevaluering vil føre til øgede omkostninger i størrelsesordenen 20.000 – 40.000 kr. pr. varmevirksomhed. Disse omkostninger er som udgangspunkt indregningsberettigede.

Der skal regnes med, at der skal foretages en selvevaluering ca. hvert tredje år.

De omkostninger, som varmforsyningsvirksomheder bliver påført, vil ikke kunne nedbringes ved at Energitilsynet påtager sig opgaven i stedet for virksomhederne. Energitilsynets virksomhed på varmeområdet er finansieret af branchen og er indregningsberettiget i prisen. Om opgaven løses af Energitilsynet eller andre vil således påvirke varmeprisen i samme størrelsesorden.

Fordelen ved den foreslåede tilsynsmodel er imidlertid, at ansvaret for overholdelse af reguleringen forbliver hos varmforsyningsvirksomhederne, samt at denne indsats vil kunne gennemføres indenfor en overskuelig tidsramme. Forslaget tager således sigte på at kvalificere virksomhedernes egenkontrol, således at Energitilsynets kan føre et tilstrækkeligt effektivt tilsyn uden yderligere tilførsel af ressourcer. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget medfører forslaget, at Energitilsynets kontrol med varmevirksomheders overholdelse af bestemmelserne i kapitel 4, 4 a og 4 b kan tage udgangspunkt i selvevalueringen. Det vil øge kvaliteten i tilsynet med varmeområdet.

Der vil blive fastlagt nærmere regler ved bekendtgørelse om gennemførelse af selvevalueringen, revisorkrav og indregning af omkostninger til selvevaluering. Desuden vil Energitilsynet udstede en revisorinstruks til anvendelse ved revisors arbejde med virksomhedens selvevaluering.